

S Číňankami tančiti

Sousloví „obyčejní lidé“ stalo se dnes klackem v ruce demagogů. Sousedství samo za to nemůže. Zájem politiky a vysoké kultury o neprivilegované vrstvy se datuje přinejmenším od romantismu a zplodil již nejen všeobecné a rovné volební právo, ale i množství uměleckých děl. Jde ovšem o to jakých. Sovětské i československé „proletářské romány“ sice velebily „hrdiny z fabrik“, ale jen proto, aby dodaly legitimity hnusným režimům, vládnoucím údajně ve jménu „obyčejných lidí“. Zato román *Obyčejný život* Karla Čapka vypráví o jednom takovém anonymním, neprivilegovaném člověku – jehož život se postupně ukazuje být veskrze neobyčejným, hlubokým a vlastně nepochopitelným: životem individuální, unikátní bytosti.

V Divadle Archa zkusili propojit sousloví „obyčejní lidé“ s jiným pojmem, který dnes vyvolává tak silné emoce: Čína! Někomu se rozšíří zornice s pomyšlením na nekonečné pole byznysu. Někomu se sevře ruka v pěst s pomyšlením na Tibet, na hrůzy kulturní revoluce, na nakládání s tamními křesťany nebo na drzost čínských bojůvek v Praze loni zjara. Někdo vůbec raději odvrací zrak od současné Číny sklozelezbetonové k Číně staré, notně idealizované – k Číně tušovských maleb, čajových pavilonů a tchangských básní o městech a borovicích – k tomu, co loni do češtiny přeložený Kuo S' nazývá „Vznešené hodnoty lesů a potoků“. Jenže v Arše ukázali ještě docela jinou Čínu: Čínu dnešních obyčejných lidí – nyní bez uvozovek. Těch, jejichž anonymní životy se všelijak, většinou

drsně potkávaly s „velkými“ dějinami čínského dvacátého století. Nejsou to jen dějiny oněch spektakulárních katastrof, ale i ústrků tichých a nenápadných. Jedna žena vypráví, jaké to bylo, narodit se jako „nelegální“ bytost v době striktní „politiky jednoho dítěte“. Jindy se zmiňuje, jakoby nic, událost před pár lety – „to bylo zrovna, když u nás zakázali Facebook a Google“.

Na jevišti se vyprávění několika těchto životů, v podání herců pekingského Living Dance Studia, potkává navíc i s vyprávěním jednoho českého „obyčejného života“. Ten ovšem nevypráví herce, nýbrž sám jeho nositel, starý dělník pan Vladimír Tůma. Muž, který měl v mládí trable s komoušským režimem jen proto, že tančil „dekadentní“ rokenrol.

Pan Tůma si na jevišti vyměňu-

je s mladými čínským herečkami historiky o báječném dvacátém století v Číně a v Československu – i když si navzájem nerozumějí. Rozumějí si však skrze divadelní prostředky – skrze světa a stíny a skrze pohyb, zvláště pak skrze tanec. Hra nemá žádnou intelektuální pointu. Pointou je právě jen tanec – ten němý výraz svobody a vzdoru. Když pětasedmdesátiletý pan Tůma, tato Archou náhodně objevená hvězda, spontánní a suverénní, v závěru představení tančí s mladými Číňankami – je to velkolepá oslava obyčejných životů, všem demagogům navzdory.

MARTIN C. PUTNA

Pondělí Neff

Úterý Putna

Středa Baldýnský

Čtvrtek Rejžek

Pátek Šustrová

Sobota Hanák

